

אח"כ השיחים

ממשנתו של כ"ק מרן אדמו"ר
רבי דוד חי אביחצירא שליט"א

פרשת לך לך תשפ"ז | גיליון ג'

מזהב ומפז

פנינים מלוקטים מספרי
אדמו"רי שושילתא קדישא

וַיֹּאמֶר ה' אֶל אַבְרָם לֵךְ לְךָ מֵאֶרֶץ

(יב, א)

יש לקשר את סיומה של הפרשה הקודמת 'וימת תרח בחרן' עם התחלת פרשתנו 'ויאמר', שבא לרמז שבזמן 'חרן' דהיינו חרון אף, יש להרבות ב'ויאמר', שאמירה היא מלשון רכה (בשונה מ'וידבר' שהוא לשון קשה, ראה רש"י להלן יט, ג), והיינו תפילה ותחנונים, שתשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזירה.

(רישא וסיפא)

לְךָ מֵאֶרֶץ וּמִמּוֹלֶדְתְּךָ וּמִבֵּית

אַבְרָם (יב, א)

הנה ידוע שכאשר אנו מקיימים את מצוות סוכה, באים האבות הקדושים אל הסוכה כ'אושפזין'. ויש לבאר שעל ידי מצוות הסוכה אנו מתקשרים בקדושת האבות הקדושים אשר גם הם יצאו מביתם חוצה על פי מצוות ה' אליהם, ונמצא שכשאנו יוצאים מביתנו חוצה אנו מקבלים גניעה כלשהיא בקדושתם. וזה הרמז בציוויו של הקב"ה לאברהם אבינו לצאת מביתו בלשון 'לך-לך' שהוא בגימטריא 'סכך', היינו לומר שיציאה זו פעלה את קדושת הסוכה.

(אורי וישעי, אקדמות מילין)

וְאַבְרָהָם מְבָרְכִיךָ וּמְקַלְלֶךָ אָאָר (יב, ג)

יש להקשות, מדוע בברכה הקדים את שכר הברכה לברכה עצמה, ואילו בקללה הקדים את מעשה הקללה לעונשה, שאמר 'ומקללך אאור' ולא 'אאור מקללך'? ויש לתרץ שקיומה של ברכת ההדיט נזקקת לעזר ממעל, ועל כן הקב"ה הקדים לברך את מברכי אברהם, כדי שיהיה כח בברכתם ותתקיים, ואילו המקלל, אין ספק שלקללתו אין תוכן ואין צורך למנוע

הכתב והמכתב

דברי מוסר ויראה מכת"ק
כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

"אתה סימן לבניך"

(בראשית רבה מ, ז)

מהרצ"ו ע"ה בשערי קדושה (חלק א' שער ב') כתב, שאין המדות מכלל תרי"ג מצוות, כי הן הכנות עיקריות אל תרי"ג מצוות בקיומן או בביטולם. ולפיכך ענין המדות הרעות קשים מן העבירות עצמם מאוד מאוד. ולהיותם עיקרים ויסודות, לא נמנו בכלל תרי"ג המצוות. ונמצא כי צריך להזהר ממדות רעות יותר מקיום המצוות, עיי"ש.

אמנם קשה אם דורשים מהאדם שיתקן את מדותיו עוד קודם שיבוא להיכל התורה, מאין יקח וילמד איך לתקן את מדותיו אם לא מהתורה, כמו שכתוב בפרקי אבות (פ"ב מ"ה) ולא עם הארץ חסיד. ואפילו אדם שרוצה לתקן את מידותיו בלי התורה איך יצליח, שכן כל דבר שאינו בא מכח התורה אין לו קיום. וכל ספרי המידות והמוסר מבוססים על התורה הנביאים והכתובים.

נראה לי בס"ד לבאר לענ"ד, הלא התורה ניתנה על ידי משה רבינו ע"ה בשנת דור הכ"ו לבריאת העולם. שכן העולם עמד בחסד כ"ו דורות עד שניתנה התורה, מתחילת ספר בראשית עד פרשת יתרו שניתנה התורה, וכל אותם הדורות מאדם הראשון עד דורו של משה רבינו ע"ה. אמנם תורה טרם ניתנה אבל היה שם בן אדם הראשון, נח, חנוך, מתושלח, והאבות הקדושים ע"ה, וכל הפרשיות שמלמדים אותנו איך האדם יתקן את מידותיו.

רבינו בחיי ע"ה כל השבח שהתורה מספרת על גדולי האומה זה רק במדות, כמו נח איש צדיק תמים ה'ה בדרתיו, "צדיק" - בין אדם לחבירו, "תמים" - בין אדם למקום, "אֵת הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ נֹחַ". וכן אברהם אבינו ע"ה במעשה החסד שלו שעשה לכל העולם, הכל בא ממדות הטובות שלהם.

וזה הכוונה לפני שלומד תורה יש לו ללמוד תיקון המדות, שהיו גדולי האומה עוד טרם נתנה התורה ע"י משה רבינו ע"ה, ומהאבות הקדושים ע"ה אפשר ללמוד כל המדות הטובות, והן מעשה אבות סימן לבנים.

צידה לדרך

המאמין בה', צועד לבטח
גם במקום בו הדרך נסתרת

ארצך, מולדתך, בית אביך

המאבקים הנכונים לדרכו של מבקש השם, המנסה להתרומם מעל טבעו העכור וסביבתו הרדודה, וכיצד יוכל לגבור על עצת יצרו שמנסה לרפות את ידיו ולייאשו

אל מול טענות היצר, נתבונן מעט בעומק הרמוז בין הקפלים בדבריו של רבינו: לכאורה, הקושי שבעבודת ה', הוא הבעיה הקבועה הטורדת כל אדם שמעוניין להשליט סדר בחייו ולהגיע להישגים כל-שהם, שהוא המתח והמאבק בין ה'כאן-ועכשיו', לבין תועלת רחוקה.

לדוגמאות בעלמא: אדם המעוניין להחזיק עסק מצליח, יזדקק למשך תקופה לקמץ בהוצאותיו, לעבוד שעות רבות ומתישות, ולהתמודד עם דחיות וכישלונות. רק לאחר שנים רבות, אם בכלל, יזכה ליהנות מפירות עמלו. המעוניין להתפרנס ולהתפרסם כמוזיקאי מצליח, יאלץ להתאמן אלפי שעות ללא תמורה מיידית, להיות שוליה של מוסיקאים גדולים שלעיתים יתנהגו אליו בגסות, ושוב, רק לאחר שנים רבות - אם בכלל, יזכה להגיע לשאיפתו.

ולמרות זאת, אנשים בעלי מבנה אישיות מתאים, מוכנים, ואף מצליחים לעמוד במטלות הקשות בדרך אל הכסף והתהילה. ולכאורה בדומה לכך, גם אדם המעוניין להשתלם בעבודת ה', יאלץ לעבור את המסלול המפרך הנדרש בעדה, והאיש הירא ורך הלבב, או חלש האופי, יתייאש באמצע הדרך, והחזק שאינו מרפה יעלה יבוא ויגיע לשאיפת נפשו הטהורה.

טבעו של עולם

ברם אם כנים הדברים, אין כאן טענה ניצחת מצד היצר, ואף אין צורך במענה מחוכם מצידו של הקב"ה, שכן זה טבעו של עולם, שכל הישג ראוי לשמו אינו זמין עבור כל אחד מבלי מאמץ. לא זו בלבד אלא שהדברים מוכרחים מצד עצמם, שכן דבר הזמין לכל אחד, אינו שונה במאומה מהאוויר לנשימה, אור השמש, ציוץ הציפורים או המים הזכים, שעם כל מעלותיהם אינם נחשקים ולא נחשבים כהישג, שהרי הם מובנים מאליהם.

דומה שהחילוק בין עבודת ה' לאותם הישגים שהודגמו לעיל, רמוז במילותיו הקצרות של רבינו: "לא כן יצר הטוב, כל מה שאומר לאדם רחוק רחוק מי ימצאנו". לאמור, היצר הטוב דורש מהאדם דבר 'רחוק', כלומר דבר שייך לעולמות אחרים ומנוגד לעצם טבעו ומהותו של העולם.

לצורך ביאור הדברים נביא את לשונו של האדמו"ר מסוכוטשוב בעל שם משמאל (פרשת תרומה שנת תרע"ח), ואלו דבריו: "לגודל רוממות התורה עד דאורייתא וקוב"ה כולא חד, אי אפשר לאדם שבזכות מעשיו הטובים יזכה בתורה, ואף דיגעת ומצאתי תאמין, זהו רק לבוש התורה וחכמתה, אבל האלקות שבה רחוקה מן האדם מאד מאד".

לאמור, עיקר עבודת ה' היא להתחבר אל האלקות. ודבר זה אינו דורש רק יגיעה, שכן שאיפות ונכונות לעמל הן תכונות

בתחילת פרשתנו, פרשת לך לך, מלמדנו בינה מרן בעל אביר יעקב זי"ע אודות המאבקים הנכונים לדרכו של מבקש השם, המנסה להתרומם מעל טבעו העכור וסביבתו הרדודה, וכיצד יוכל לגבור על עצת יצרו שמנסה לרפות את ידיו ולייאשו. דבריו הנפלאים כמעט ואינם זוקקים ביאור ונקראים בצוותא חדא:

"ויאמר ה' אל אברם לך מלך מלך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך, ואעשך לגוי גדול וגו' (יב א-ג). אפשר לרמוז, דהנה יצר הרע בני אדם שומעים לעצתו משום דמקרבא הנייתא, שכל מועצותיו הם כדי להשיג אדם את תאוות העולם הזה, וכששומע אדם לעצתו, הנה כל תאוותיו מוכנים ומזומנים לפניו לעשות כחפצו ורצונו מיד ולאחר, בלי הרחקת זמן ובלי מניעת שום דבר, כי הנה העולם מוכן לפניו והגוף נאה לו כל מה שאומר היצר, ואין מעכב".

"לא כן יצר הטוב, כל מה שאומר לאדם רחוק רחוק מי ימצאנו, כי הוא אומר לאדם שיעסק בתורה ובמצוות כדי שיזכה לעולם הבא, וזה אחר מיתת האדם, והנאה זו לנשמה ולא לגוף, מפני סיבה זו שומעים בני אדם לעצת יצר הרע, מאחר שקרובה הנאות והגוף יש לו הנאה גדולה בה. וזה דרכם של בני אדם כסיל למו, כשרוצים להניח הבלי עולם הזה ולהתעסק בתורה ומצוות, היצר מתגרה בהם ואומר להם: דעו שאתם מאבדים הטובה האמיתית שאתם רואים ומוכנת לפניכם, ורודפים אחר טובה שהיא רחוקה, וספק תשיגו אותה או לא, שהרי אתם רואים בעיניכם הארץ רחבת ידיים לפניכם, וכל הנאות הגוף מצויין בה ואין מונע ואין מעכב".

כעת מלמד מרן שתי מניעות נוספות העומדות בפני אדם הבא מסביבה רדודה: "והנה מחמת שלושה סיבות אדם שומע לעצת יצר הרע: אחד, כיון שהארץ הלזו שאנו יושבים בה, כל תאוות שמפתה יצר הרע לאדם מצויין בה. זאת ועוד, גוף האדם שמחומר קורץ מתאוה וחומד לכל תאוות העולם הזה, דמצא מין את מינו וניעור. השלישית, אדם היו אבותיו של אדם נוהגים שלא כשורה, אומר לו היצר: אחוז מעשי אבותיך בידך. וכיון שהם שלושה דברים מוחזקים, קשה לאדם לפרוש מהם".

ארץ החיים

בהמשך הדברים מלמד מרן ששלושה מניעות אלו רמוזות בציווי של הקב"ה לאברהם "לך לך מארצך", כלומר הארץ הגשמית שכל תענוגותיה מצויים 'כאן-ועכשיו', "ממולדתך", היינו מגופו של האדם שקורץ מחומר ומתאוה לתענוגותיו, "ומבית אביך" - כשאדם נוהגים כשורה, "אל הארץ אשר אראך", היא ארץ החיים העליונה, כלומר עבודת ה' ודביקות השכינה. בטרם נבוא אל התשובות אותן משיב הקב"ה עבור עובדיו

מזהב ומפז

פנינים מלוקטים מספרי
אדמו"רי שושילתא קדישא

המשך מעמ' א'

ולעצור בעדה, שכן מי זה שוטה לחשוב שהוא מסוגל להפוך את ברכת הקב"ה, ורק שלאחר מכן הוא ראוי לעונש על קללת אברהם, כדי שיתפרסם ויוודע שעבור קללת אברהם באה אליו הרעה מאיתו יתברך, וידעו הכל את שבח אברהם אבינו ע"ה.

(פתח האוהל)

שְׁתִּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה עָבְדוּ אֶת כְּדָרְלֵעוֹמֶר וְשִׁלֵּשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה כְּדָרְלֵעוֹמֶר (יד, ד.)

יש לרמוז בפסוק על מלחמת היצר וחילותיו, שכן כדרלעומר בגימטריא 'יצר רע', חושבנא דדין כחושבנא דדין. והנה בשנים עשרה שנותיו הראשונות של אדם אין לו יצר טוב, וכל יצר מחשבות ליבו רק רע כל היום, וזהו 'שנים עשרה שנה עבדו' כוחות נפשו 'את כדרלעומר', הוא היצר הרע, שאין מי שמוחה בידו, ורק ב'שלוש עשרה שנה', שנעשה בר מצוה ונכנס בו יצר הטוב, 'מרדו', שבאה עצת יצר הטוב וממרידה את כוחות הנפש נגד היצר הרע.

(פיתוחי חותם)

וְאַתָּה תָּבוֹא אֶל אֲבֹתֶיךָ בְּשָׁלוֹם תִּקְבֹּר בְּשִׁיבָה טוֹבָה (טו, טו)

תאריך פטירתו של מרנא בעל אביר יעקב היה בכ' טבת. ובספר קבלה קדמון בשם 'קרניים' (עליו חיבר רבי שמשון אוסטרופולי את פירושו דין ידן) מובא שפטירתו של אברהם אבינו הייתה בטבת, ורמזו לכך בפסוק תִּקְבֹּר בְּשִׁיבָה טוֹבָה, שהם ראשי תיבות טב"ת (וכבר דנו האחרונים על כך מדברי הגמרא במסכת ראש השנה דף י"ג, שמוצאת מחלוקת תהנאים האם האבות נפטרו בתשרי או בניסן ואב"ל). ועוד הוסיף בספר הנ"ל כתב שהנפטר בחודש הנ"ל אשריו ואשרי חלקו, שזוכה ויושב עם אברהם אבינו ע"ה.

(הקדמת רבי אהרן אביחצירא לדורש טוב)

גשמיות, בדרך למעלות והישגים גשמיים, ואילו כאן נדרש מהאדם להפוך לבעל מהות אחרת. דבר שלכאורה אינו כלל בהישג ידו.

והדרך היחידה להגיע למעלה זו היא רק באופן של 'לך-לך', כלומר שלילתם של הדחפים החומריים ומלחמה בהם, וכלשוננו של רבינו בהמשך דבריו: "התרחק מ'ממולדתך', ממה שאתה רואה עיקר לידתך ובנייך הוא בנוי על תאוות העולם", ורק על ידי כך, זוכה האדם בעזר ממעל 'לחיות דקדושה', כלומר להרגיש את פעולתה של הנשמה, שהיא מהעליונים, וחפצה ורצונה לשרת את קונה וליאור באורו.

או בלשוננו של בעל השם משמואל בהמשך דבריו שם: "אלא על פי דאיתא בזוהר הקדוש, דלעומת שאדם בורח מן החיצוניות בא לעומתו בקדושה... על כן לעומת שאדם בורח מאהבות ותשוקות חיצוניות בא לעומתו לזכות בתורה, ואם בורח מחיצוניות ביותר הוא זוכה ביותר לאלקות שבה".

חיילות של קדושה

ובזה יאירו דברי מרן בעל אביר יעקב, שמבאר את מענהו של הקב"ה עבור עובד ה' מול יצרו הרע: "אל תאמר המתעסק בעסקי ארץ הלזו מרבה רעים ואוהבים, אל ידמה לך כן, כי אדרבה אם תלך בדרך טובים דרך ישרה "אעשך לגוי גדול", כי כל מצוה ומצוה שתעשה נברא ממנה מלאך, ונמצא אתה מרבה אוכלוסין - חיילות של קדושה. ואל תתמה גם כן ממה שאתה רואה לידתך ובנייך הוא מחומר ובניין יצר הרע, ותאמר איך אוכל להיפרד מהטבע המושרש ותקוע בבניין חזק, כי הלא אני "ואברכך", ובברכתי ייהפך הטבע להתקדש".

כלומר, אף שלכאורה אינך מוצא כל קשר בינך לבין הקדושה, עם כל זאת, כשתברח מהגשמיות ותידבק בעבודתך, הקדושה העליונה תגיע אליך בעזר ממעל, ושכינת עוזו תשכון עליך כאן בעולם הזה. ונסיים בדברי הגאון הקדוש רבי צדוק הכהן מלובלין בספרו 'פרי צדיק' (פרשת מקץ אות ז), שמבאר את עבודת האבות הקדושים כדברי רבינו, שבימיהם הייתה הקדושה כמעט חסרת יכולת השגה, ורק על ידי עבודתם ירדה שכינה למטה, והיא זמינה עבור כל מבקשי ה', שיכולים להידבק בדרכי אבותיהם הקדושים וללכת בדרכיהם.

ובכך מבאר רבי צדוק הכהן זי"ע את דברי רז"ל המפורסמים (פסחים פח.) שאברהם אבינו קרא לבית המקדש 'הר', יצחק קראו 'שדה', ויעקב אבינו עליו קרא לו 'בית'. ובלשוננו: "כי מידת אברהם אבינו עליו השלום, שהיה ראשית התפשטות הקדושה בעולם, שהיה תחילה לגרים, והוא כהר שהוא גבוה ורחוק מן האדם בריחוק מקום כעין מה שנאמר (בראשית נ, א) וירא את המקום מרחוק". כלומר בימיו של אברהם אבינו הייתה עבודת ה' נעלמת ורחוק כהר שפסגתו אינה ברת השגה.

"אמנם ביצחק נעשה יחוד וצמצום הקדושה לזרעו, כמו שנאמר (שם כא, יב) 'כי ביצחק יקרא לך זרע', וזה הענין שקראו שדה, שנאמר (שם כד, טג) ויצא יצחק לשוח בשדה, כענין התועודות שני רעים, על דרך מה שנאמר (שיר השירים ז, יב) 'לכה דודי נצא השדה'... ועיקר שלימות היחוד נשלם ביעקב שקראו בית, שהוא שלימות היחוד בקביעות לעולמי עד, כמו שנאמר (משלי יב, יט) שפת אמת תכון לעד".

נמצינו למדים, שעבודת ה' איננה רק 'דחיית סיפוקים' מיידים, על מנת להגיע לסיפוקים גדולים יותר בהמשך, אלא היא התחברות למהות נעלית, מהות אלוקית, ומשמעותה היא הפיכת האדם הגשמי למשרתו של קונו, כמלאך מיכאל העומד לשרת, עד שימאס בעולם ועסקיו, וימצא לו לחברה את מלאכי השרת, וכלשון רבינו: "אעשך לגוי גדול, כי כל מצוה ומצוה שתעשה נברא ממנה מלאך, ונמצא אתה מרבה אוכלוסין - חיילות של קדושה". בבחינת: 'ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה' (זכריה ג, ז).

עבודת ה'
איננה רק
'דחיית
סיפוקים'
מיידים, על
מנת להגיע
לסיפוקים
גדולים יותר
בהמשך,
אלא היא
התחברות
למהות
נעלית,
מהות
אלוקית,
ומשמעותה
היא הפיכת
האדם
הגשמי
למשרתו
של קונו,
כמלאך
מיכאל
העומד
לשר

השגחה פרטית

האם מחובת האמונה גם להאמין בהשגחה פרטית, או שזה סלסול בעלמא?
נענה תחילה בקוצר אמרים לגודל חשיבות וחומרת העניין: זוהי חובה גמורה
וזוהו חלק בל יינתק מחלקי האמונה. אין אמונה בבורא עולם בלי אמונה בהשגחה
פרטית על כל חלק וחלק וכל דבר הכי קטן מחלקי הבריאה – מהמדברים ועד
החלקים הכי קטנים של הדומם.

ידוע שאחד החידושים הכי גדולים של אור שבעת הימים הבעל שם טוב
הקדוש זיע"א היה בכך שהחדיר וחזר על כך שיש השגחה פרטית ממש על כל
פרט ופרט מחלקי הבריאה, ואין שום דבר שקורה חס וחלילה בדרך מקרה,
ואין שום דבר שקורה שלא בכונת מכוון מעם הקב"ה.

וכך מובא בספר 'תפארת למשה' (פרשת בלק) כי בעת שבא הרה"ק מפולנא
– בעל 'תולדות יעקב יוסף' ז"ע – לפני הבעל שם טוב בפעם הראשונה, הייתה
אחת משיחותיהם בעניין השגחה פרטית. אמר הבעל שם טוב זיע"א שבכל
דבר שאדם רואה או שומע וכל דבר שקורה לו – הכול הוא בהשגחה פרטית
משמיים כדי ללמוד מזה, וממילא על האדם להתבונן במה שראה או שמע,
או כשקרה לו דבר מסוים, מה עליו ללמוד מזה. שכן מאחר שהקב"ה שלח
זאת במכוון אליו שיראה וישמע דבר זה, הרי זה בבחינת בת קול מאת הקב"ה
שמדבר אליו.

עודם מדברים, ועבר שם גוי שהייתה אומנתו לתקן תיקוני בית בעיר. והנה
הוא דופק על הדלת ושואל את הבעש"ט זיע"א אם יש לו בבית מה לתקן. ענה
לו הבעש"ט שאין אצלו מה לתקן. שאל הגוי עוד פעם: "אולי בכל זאת יש לך
משהו לתקן?" חזר ופנה הבעש"ט לבעל 'תולדות' ואמר "ראה, הגוי הזה הוא
שליח משמיים לעורר אותי שעדיין יש לי ברוחניות מה לתקן, כי מה שהגוי בא
לשאל זאת – הוא גם כן השגחה פרטית".

אבל הרב מפולנא לא רצה לקבל דברים אלו, כי היה רחוק בעיניו לומר
שדיבורים היוצאים מגוי יש בהם השגחה פרטית והוראה מן השמיים מהקב"ה
לאדם. חזר הבעש"ט והסביר עוד את העניין, אך 'תולדות' נשאר בעמדתו.
אז אמר לו הבעל שם טוב: "אתה יכול להבין את הדברים, אלא שאינך רוצה".

במילים אלו נפרדו, והרב מפולנא חזר לאכסניה שלו. בדרך חזרתו עבר שם
גוי עם עגלה, וזו התהפכה. חיפש הגוי אנשים שיעזרו לו להרימה, וכשראה את
'תולדות' פנה אליו וביקש ממנו עזרה. אמנם בהיותו טרוד במחשבותיו ענה לו
שאינו יכול, או אז אמר לו הגוי: "יכול אתה, אלא שאינך רוצה".

כששמע בעל 'תולדות' מילים אלו, נזכר בדברי הבעל שם טוב, ואז הבין
שהגוי הזה אכן היה שליח אליו משמיים – ומני אז נעשה תלמידו המובהק של
הבעל שם טוב.

הרי לנו שאין כאן שום "סלסול בעלמא", אלא ראיית עולם שלמה. הקב"ה
מדבר איתנו ללא הרף דרך כל מאורע, קול ומראה בעולמו, וכל בר דעת נתבע
לפקוח עיניים, להקשיב ולהבין שאין מקרה בעולם כלל.

פרק ג'

דרך עקלתון

בגליון הקודם התייחסנו למיקומה המיוחד של מרוקו,
המצויה בנקודת החיבור שבין האוקיינוס האטלנטי והים
התיכון, כשהיא שוכנת מצידו הדרומי של נקודת התפר
שביניהם, ואילו מיצרי גיברלטר מצויים בצד הצפוני.

למיקום זה ישנה חשיבות מיוחדת בהלכות ברכות,
שכן כידוע קיימת ברכה מיוחדת על ראיית הים הגדול
'ברוך אתה וכו' שעשה את הים הגדול', אלא שנחלקו
הפוסקים האם מדובר על הים התיכון או שמא דווקא על
ים האוקיינוס שמקיף את כל העולם (ראה שו"ע א"ח סימן רכה
ומשנה ברורה שם). עולה מכך, שאדם הנמצא בנקודת המפגש
שבין שני הימים יכול לברך ברכה זו בשופי לדעת הכל.
כפי שכבר הזכרנו, קיימות רק שתי נקודות כאלו, מצרי
גיברלטר מצפון, וחופה המערבי של מרוקו מדרום.

גם לעובדה שהזכרנו בגליון הקודם בשם המדרש,
שחופים אלו אינם קיימים מבריאת העולם אלא הם הצפה
מאוחרת, ישנו קשר להלכה זו, שכן בספר משך חכמה
(דברים פרק לד) מבאר בטעמו של רבי יהודה שחידש את
ברכת 'הים הגדול' (שלא כדעת חכמים במסכת ברכות דף נד, שסוברים
שמברכים עליו 'עושה מעשה בראשית'), שהוא מכיוון שהים התיכון
לא נוצר בימי בראשית אלא רק לאחר מכן, ועל כן לא ניתן
לברך עליו ברכה זו (כמובן שטעם זה מתאים רק לפי הדעות שמברכים
ברכה זו על הים התיכון, ואילו לדעות שמדובר על האוקיינוס, יש לומר שמפני
חשיבותו קבעו לו ברכה מיוחדת בפני עצמו).

מעניין להזכיר את דבריו הפלאיים של הרד"ל על מדרש
רבה (ברכות פרשה כג) לפיהם עד לימינו ניכר זרם חזק השוצף
בנקודת החיבור שבין הים התיכון לאוקיינוס. לדבריו,
זרם זה אינו אלא זכר למאורע עליית האוקיינוס בדורות
הקדומים, וכלשון המדרש (ילקוט שמעוני אסתר רמז תתרנ"ו):
"שעשה הקדוש ברוך הוא זכרון בעולם שידעו דורות
העולם שבא מבול לעולם, שכן כתיב זכר עשה לנפלאותיו".

ואכן, זרמי הים החזקים באזור המפגש, גורמים לכך
ששחינים ידועים שמבקשים לחצות את המיצר בשחייה
(דבר המהווה כמה וכמה דורות אתגר ידוע עבור חובבי 'ספורט', המתהללים
בגבורת זרוע בשר) אינם עוברים אותו בקו ישר, אלא מאריכים
את דרכם ועוברים בדרך עקלתון, במקום בו זרמי הים
נוחים יותר למעבר.

ספרי 'מילתא חדתא' מתורת כ"ק מרן אדמו"ר רבי דוד חי אביחצירא שליט"א

יראת שמים מאמרי התעוררות לקנין יראת שמים, יראת הירוממות ודבקות בה', המשלבים את דרכי הפשט והדרש עם פנימיות התורה. לשה"ק	אמונה ובטחון חלק ב' מאמרים להעמקת האמונה והבטחון בהש"ת, המעניקים חיזוק בהתמודדות ובנסיגות החיים, ובפרט באתגרי דורנו. חלק א. לשה"ק	אמונה ובטחון חלק א מאמרים להעמקת האמונה והבטחון בהש"ת, המעניקים חיזוק בהתמודדות ובנסיגות החיים, ובפרט באתגרי דורנו. חלק א. לשה"ק / אידיש	אהבת התורה פרקי חיזוק באהבת התורה, ביגיעת ובעסק לימודה, המעוררים את הלב להתמסרות לתורה ולהתחזקות בעבודת ה'. לשה"ק	מילתא חדתא — על מסכת אבות מאמרים על סדר מסכת אבות בעניני עבודת ה' והליכות חיים, המשלבים דברי התעוררות לעבודת ה' בדרך המסור וההסידות. לשה"ק / אנגלית	מילתא חדתא — על התורה שיחות ודברי חיזוק על סדר פרישית התורה, המאירים את עבודת ה' ואת ההתמודדות עם אתגרי הדור, ערוכים בלשון בהירה ונגישה. לשה"ק / אנגלית
הגדה של פסח — מילתא חדתא ביאורים על סדר ההגדה חג הפסח ושיה"ש, המעמיקים בעניני יציאת מצרים ובעבודת ליל הסדר לאור פנימיות התורה. לשה"ק (ספרד / ע"מ) / אנגלית	פורים מאמרים על עניני הפורים ופנימיות החג, ובהם דברי חיזוק והתעוררות לעבודת ה' והליכות החיים. לשה"ק	חנוכה וט"ו בשבט שיחות ומאמרי חיזוק בעניני חנוכה וט"ו בשבט, המאירים את עבודת הימים ומעוררים להתחזקות בתורה ואמונה. לשה"ק	ירח האיתנים מאמרי התעוררות לעבודת ימי אלול ותשרי: ראש השנה, עשרת ימי תשובה, יום הכיפורים וחג הסוכות, לאור פנימיות התורה. לשה"ק	שבת קודש מאמרים על קדושת השבת ועל סדר יומה, המאירים את עבודת השבת. בצירוף פיוטי קודש מאת כ"ק אדמו"ר שליט"א. לשה"ק / אנגלית.	שערי תפילה שיחות ודברי התעוררות בעניני תפילה, לחזוק הלב בעבודת ה' ובהתמודדות עם אתגרי החיים, ערוכים בלשון בהירה הקורבת לכל נפש. לשה"ק / אידיש